

Közzétette: Haraszthy Ágoston
2013. augusztus 27. kedd, 16:42

Egy éve dolgozik a Szent Korona és a koronázások 1526 és 1916 közötti történetét vizsgáló, Pálffy Géza tudományos tanácsadó vezette "Lendület" kutatócsoport az Akadémián. Munkájuk eredményeként már ismerünk olyan koronázási szertartást, amelyet akár újra meg lehetne rendezni, olyan sok korabeli tárgyat és az eseményeket leíró dokumentumot sikerült azonosítani.

2013 áprilisa óta az Esterházyak ausztriai Fraknó várában (ma Forchtenstein Burgenlandban) három különleges, szépen restaurált zászló látható. Az egyik a maival egyező magyar címer, a másikon a maihoz nagyon hasonló horvát, a harmadikon pedig Szerbia 17. századból ismert címere látható. Mindhárom zászló az adott ország legrégebbi koronázási zászlaja, ráadásul mindhárom lobogót az Esterházy-család egy tagja vitte három különböző koronázás alkalmával.

A fiktív és a valóságos birodalom zászlai

Kevésbé ismert tény, hogy a magyar király megkoronázása nem csupán Magyarország, hanem rögtön tíz ország vezetőjévé tette a frissen trónra lépő uralkodót. A Magyar Korona országai között voltak olyan országok, amelyek fölött tényleges joghatóságot gyakorolt a magyar király (Horvátország, Szlavónia), és voltak olyanok is, amelyek csupán a középkorból megmaradt igényként szerepeltek a magyar uralkodó címei között (Szerbia, Bulgária, Lodoméria stb.).

II. Ferdinánd 1618. évi koronázásának előkészítő dokumentumai nem bíztak semmit a véletlenre: pontosan meghatározták a tíz ország zászlajának küllemét és minden egyes zászlóvivőt is megneveztek. A tíz ország a képen látható sorrendben: Magyarország, Bosznia (Ráma), Dalmácia, Szerbia, Horvátország, Galícia, Szlavónia, Lodoméria, Kumánia és Bulgária. Magyarország zászlaja felett Esterházy Miklós neve olvasható

Forrás: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára/ Czikkelyné Nagy Erika

A 16. század folyamán alakult ki az a szokás, hogy a koronázási szertartás alkalmával az uralkodó előtt haladó magyar urak vitték a tíz ország zászlaját. A szokás kialakulása összefüggött a mohácsi csatavesztés utáni hanyatlással: a zászlók és az országok listáját összeállító magyar világi és egyházi urak így akarták kifejezni az ország egykori nagyságát a fényesebb idők elmúltával is.

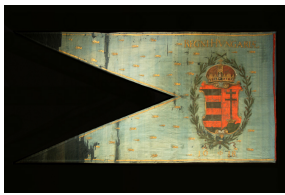
A zászlók hordozása egyébként jól szolgálta a Habsburg-dinasztia érdekeit is. A tíz ország zászlaja - több eltérő variáció után - II. Rudolf 1572. évi pozsonyi ceremóniáján bukkant először a koronázási szertartások történetében. A Habsburgok ezzel is ki tudták fejezni azt,

Közzétette: Haraszthy Ágoston
2013. augusztus 27. kedd, 16:42

hogya a magyar trón megszerzése nem csupán egy, hanem rögtön tíz ország, azaz egyfajta "magyar birodalom" fölött jelentett uralmat.

A koronázás után hazavihették

A tíz zászlót minden koronázás alkalmával a magyar arisztokrácia egy-egy jeles képviselője vitte. Ez nagy megtiszteltetés volt, és gyakran jelentős politikusi karrier kezdete is: Esterházy Miklós életében például meghatározó esemény volt, hogy 1618-ban, II. Ferdinánd koronázásán ő vihette a Magyarországot jelképező lobogót, hiszen másnap már királyi udvarmesterré nevezték ki, később pedig nádor lett, és évszázadokra megalapozta az Esterházy-család nagyságát.

A legrégebbi magyar koronázási országzászló napjainkban Fraknó várában látható, ezt a zászlót vitte Esterházy Miklós 1618-ban II. Ferdinánd pozsonyi koronázásán. A kék tafota anyagú, fecskefarkú és arany lángnyelvekkel díszített lobogón a Szent Koronával ékesített magyar címer látható, a maival szinte pontosan megegyező formában. A címer fölött a Magyar Királyság felirat (latinul), alatta az 1618-as évszám

Forrás: Esterházy Privatstiftung, Eisenstadt

Jól jelzi a zászlóvivők megbecsültségét, hogy a koronázás után megengedték nekik, hogy hazavigyék emlékebe és gondosan megőrizték az általuk vitt zászlót. Így tett Esterházy Miklós is: az általa 1618-ban magasba emelt magyar lobogó - a mai napig fennmaradt legrégebbi koronázási zászlóként - látható az Esterházy-család fraknói várában. A másik két kiállított zászlót - a horvátot és a szerbet - szintén az Esterházy-család egy-egy tagja vitte IV. Ferdinánd 1647. évi és I. Lipót 1655. évi koronázásán.

A szerb zászlót I. Lipót 1655. évi koronázásán használták, Esterházy Pál, később nádor és birodalmi herceg vitte az uralkodó előtt. Érdeemes megfigyelni az azonosságot az 1618. évi tervek és az 1655-ben használt változat között

Közzétette: Haraszthy Ágoston
2013. augusztus 27. kedd, 16:42

Forrás: Esterházy Privatstiftung, Eisenstadt

Mivel a zászlókat a zászlóvivők hazavihették, minden alkalommal újat kellett készíteni belőlük. Pálffy Géza kutatásai során II. Ferdinánd koronázásának dokumentumai között a Magyar Nemzeti Levéltárban bukkant rá arra az iratra, amelyben meghatározták a tíz zászló pontos kinézetét. A zászlók hagyományának erejét jelzi, hogy a koronázási lobogók csaknem azonos formában szerepeltek majdnem háromszáz évvel később, az utolsó koronázás alkalmával is 1916-ban.

Origo.hu

{module [160]}

{nomultithumb}